

INHOUD

- Redactioneel 1
- Kijken als een mol, maar oriënteren als een postduif. Interview Peter van Riet, werknemer bij de gemeente Venlo 2
- Sonneheerdt Opleiding & Arbeid over arbeidsintegratie van mensen met een visuele beperking 3
- Kort nieuws 4
- Nieuws projecten NIZW 5
- Agenda studiedagen en cursussen 6
- Publicaties en websites 6

Colofon

Nummer 11, december 2006

Deze nieuwsbrief is een uitgave van het NIZW / Werk en Handicap. Aan bod komen actuele ontwikkelingen rond arbeidsintegratie van jonggehandicapten en chronisch zieken, vooral uit de uitvoeringspraktijk in de zorg en het (speciaal) onderwijs. Kernthema's zijn het vergroten van de mogelijkheden voor passend werk en het (verder) professionaliseren van arbeidsmatige dagbesteding, arbeidstoeleiding en begeleid werken. De nieuwsbrief wil zowel professionals uit het werkveld als beleidsmakers informeren over projecten, initiatieven en instrumenten die hieraan een bijdrage kunnen leveren.

© Nederlands Instituut voor Zorg en Welzijn / NIZW

Redactie:

Karen Mogendorff, K.Mogendorff@nizw.nl
Anneke Mulder, A.Mulder@nizw.nl

NIZW / Werk en Handicap

Postbus 19152

3501 DD Utrecht

(030) 230 65 90

infowerkenhandicap@nizw.nl

www.nizw.nl/werkenhandicap

ISSN 1572-8331

Redactioneel

Ervoor zorgen dat mensen met een beperking passend werk vinden in de samenleving is niet eenvoudig. Of een traject slaagt hangt van vele factoren af: wet- en regelgeving, de (groei)mogelijkheden van een cliënt, de kwaliteit van de begeleiding en de bereidheid van werkgevers om 'mensen met een vlekje' in dienst te nemen.

In elk nummer van de nieuwsbrief *Werk en Handicap* staat een interview met een cliënt die passend (regulier) werk heeft gevonden. We hopen hiermee niet alleen lezers te inspireren, maar ook bij te dragen aan de kennis in het veld over wat nodig is voor succesvolle arbeidsintegratie van mensen met een beperking.

Deze interviews hebben ons geleerd dat cliënten soms net even anders tegen de geboden begeleiding aankijken dan hun begeleiders, werkgevers of de organisatie die hen begeleidt. Anders gezegd: een verhaal heeft verschillende kanten.

In dit nummer daarom extra aandacht voor de vele kanten van arbeidsintegratie: de organisatie die de cliënt begeleidt naast het interview met de cliënt. Verder kunt u lezen over een aantal interessante symposia en congressen en over nieuwe websites en studies, onder andere een terugblik op veertig jaar professionalisering van arbeids- en bezigheidstherapie. Wellicht inspirerend leesvoer voor de feestdagen en het komende jaar.

Namens de redactie wens ik u veel leesplezier en fijne feestdagen,
Karen Mogendorff

Kijken als een mol, maar oriënteren als een postduif

Interview met Peter van Riet, werknemer bij de gemeente Venlo

Peter van Riet is administratief medewerker communicatie bij de gemeente Venlo. Hij brengt zijn visuele beperking, albinisme, met humor, onbevangenheid en een flinke dosis nuchterheid en lef. Deze benadering heeft – zeker in het begin – geholpen om enige onwennigheid of handelingsverlegenheid te overwinnen bij collega's die niet eerder te maken hadden met iemand met een visuele beperking.

Jan Willemsen, die Peter destijds heeft aangenomen en ook bij het interview aanwezig was, geeft af en toe een toelichting.

Werken bij de gemeente Venlo

Peter heeft sinds april een jaarcontract als administratief medewerker communicatie bij de gemeente Venlo. Hij is dus communicatiemedewerker. En dat bevalt goed, zelfs beter dan verwacht. Het werk is erg afwisselend, Peter wordt betrokken bij allerlei soorten projecten van de gemeente. Tot zijn werkzaamheden behoren: publicaties samenstellen, teksten schrijven voor het inter- en het intranet en communicatieadviseurs ondersteunen. Doordat Peter bij vele projecten betrokken wordt, is hij van vele zaken op de hoogte zonder inhoudelijk deskundig te zijn. Het laatste vindt hij een pre, omdat hij daardoor meer kijkt naar hoe een bepaalde boodschap het beste overgebracht kan worden. Inhoudsdeskundigen zijn vaak meer gefocust op de inhoud en hebben minder oog voor hoe informatie overkomt bij de doelgroep. 'Ik heb de ogen van een mol, maar ik oriënteer me als een postduif', zegt Peter.

Wat voor werk heb je gedaan voordat je bij de gemeente Venlo kwam?

'Ik heb in eerder werk vooral ervaring opgedaan met het maken en regisseren van audiovisuele producties. Na mijn studie ben ik eerst bij een klein productiebedrijf gaan werken, daarna kreeg ik een tijdelijk contract bij een commerciële lokale omroep.' Daarnaast doet Peter al twaalf jaar vrijwilligerswerk bij het videoteam in een verpleegkliniek en al twee jaar bij een lokale omroep. Hij heeft ervaring opgedaan met vrijwilligers aansturen, camerawerk, video-montage, interviewen, regisseren en met het werken met deadlines.

Peter is goed in het audiovisuele werk, mede doordat denken over kijken vanzelfsprekend voor hem is. Het laatste komt hem ook van pas bij de gemeente Venlo.

Na het aflopen van het contract...

'Nadat mijn contract was afgelopen kwam ik in de WW terecht en daarna in de bijstand. Ik heb toen

bekeken welke ondersteuningsmogelijkheden er waren om weer aan het werk te komen. Gelukkig is er een organisatie die zich specifiek bezighoudt met de arbeidsintegratie van visueel gehandicapten: Sonneheerdt. Ik heb daar toen begeleiding ingekocht met mijn IRO (Individuele Re-integratie Overeenkomst, red). Bij de intake bij Sonneheerdt heb ik aangegeven dat ik graag in de audiovisuele richting wilde werken, of iets met communicatie wilde doen. Binnen de communicatiesector wilde ik uitproberen of ik het zou kunnen. En die mogelijkheid was er. Ik heb "geluk" dat ik slechtziend ben en daardoor met behoud van uitkering werkervaring kon opdoen. Ik zou bij de gemeente Venlo eerst drie maanden ervaring opdoen in een stage. Maar na een maand kreeg ik al een jaarcontract aangeboden.'

Waaruit bestond de begeleiding van Sonneheerdt?

'Ik heb niet zo veel begeleiding nodig gehad vanuit Sonneheerdt, ze hebben vooral acquisitie voor me gepleegd. Ik gaf eens in de twee weken adressen door aan mijn consultant waarop ze vervolgens bij Sonneheerdt acquisitie pleegden. Daarnaast heb ik veel gesolliciteerd. Eerst rondom Heerlen, waar ik woon, gaandeweg in een steeds grotere cirkel daaromheen. Ik solliciteerde naar banen in de audiovisuele sector en de communicatiesector. Mijn traject heeft vrij lang geduurd. Ik ben begonnen in februari 2005, maar pas begin 2006 kon ik bij de gemeente Venlo terecht voor een werkervaringsplaats. Toen het allemaal wat langer ging duren, hebben ze vanuit Sonneheerdt wel aangegeven dat het handiger zou zijn om wat breder te kijken. Ze wezen bijvoorbeeld op de mogelijkheid in een callcenter te werken, maar uiteindelijk is het wel gelukt om een baan in de communicatie te krijgen.'

Kreeg je nog meer ondersteuning vanuit Sonneheerdt naast de acquisitie die ze voor je verzorgden?

'Nee, eigenlijk niet. Ik heb wel een werkplekonderzoek gehad. Ze hebben gekeken welk licht voor mij geschikt is om bij te werken en welke hulpmiddelen geschikt zijn. Ook kon ik contact opnemen als ik vragen had of een gesprek wilde.'

Wat voor hulpmiddelen gebruik je?

'Op het werk gebruik ik eigenlijk alleen een groter beeldscherm. Verder houd ik thuis een kleine loep bij de hand.'

Op een gegeven moment ben je bij de gemeente Venlo terechtgekomen. Hoe ging dat in zijn werk?

'Ik solliciteerde naar een werkervaringsplek bij de gemeente. Ik mocht op gesprek komen en werd aangenomen. Ik wilde uitproberen of communicatie wat voor me was. Het ging me beter af dan verwacht. Onder andere door mijn eerdere ervaring met het aansturen en interviewen van mensen en het werken met deadlines.'

Jan Willemsen over de sollicitatie van Peter: 'De brief sprak me aan. Ook de timing van de brief was goed, we hadden net een halve formatieplaats vrij.'

Jan geeft aan dat hij wel open staat voor werknemers met een (arbeids)handicap. 'Je moet niet uitgaan van wat mensen niet kunnen, maar van wat ze wel kunnen! Er is op de afdeling ook een breed draagvlak voor een collega met een beperking, hoewel de gemeente op dit punt nog geen specifiek beleid heeft.'

Hebben jullie als werkgever nog ondersteuning gehad vanuit Sonneheerdt, de organisatie die Peter begeleidt?

'Nee, niet echt, dat was ook niet nodig. Wel heeft

Peters consultant ons goed geïnformeerd over de wettelijke en financiële regelingen voor het in dienst nemen van een werknemer met een arbeidshandicap. Als we vragen hebben kunnen we bij hem terecht.'

Peter, je werk bevalt goed. Wat zou je verder nog willen?

'Ik hoef geen hoofd Communicatie te worden. Mijn ambitie is om m'n werk zo goed mogelijk te (blijven) doen. Ik zou dit werk wel lang willen doen. Het is afwisselend en ik krijg ook de kans om me verder te ontwikkelen.'

Of Peter na zijn jaarcontract een nieuw contract krijgt, is nu nog niet te zeggen. Aan Peters inzet en kwaliteiten zal het in ieder geval niet liggen.

Peter van Riet is bij zijn zoektocht naar werk ondersteund door Sonneheerdt Opleiding & Arbeid. Karen Mogendorff interviewde hem. Jan Willemsen, die Peter heeft aangenomen, was bij het gesprek.

Sonneheerdt Opleiding & Arbeid over arbeidsintegratie van mensen met een visuele beperking

In het interview eerder in deze nieuwsbrief sprak Peter van Riet over zijn werk bij de gemeente Venlo en over hoe hij de begeleiding door Sonneheerdt Opleiding & Arbeid heeft ervaren. Omdat we in deze nieuwsbrief aandacht willen besteden aan de verschillende kanten van arbeidsintegratie sprak ik ook met Rik Weijs, loopbaanadviseur bij Sonneheerdt, over hoe Sonneheerdt mensen met een visuele beperking ondersteunt bij het vinden en behouden van werk op de reguliere arbeidsmarkt.

Werknemers met een visuele beperking bij Sonneheerdt

De eerste persoon die ik tegenkom bij Sonneheerdt te Ermelo is een receptionist die zichtbaar een visuele beperking heeft. Een mooi visitekaartje voor een organisatie die zich richt op opleiding en arbeidstoeleiding van mensen met visuele problemen, merk ik op tijdens mijn gesprek met Rik Weijs.

Werken er bij Sonneheerdt veel mensen met een visuele beperking?

'Er werken vijf blinde medewerkers op het totaal van zestig medewerkers. We streven naar 3 procent mede-

werkers met een visuele beperking. Mensen met een visuele beperking krijgen bij interne vacatures voorrang boven goedziende externe sollicitanten.'

Waarvoor kunnen mensen met een visuele beperking bij Sonneheerdt terecht?

Bij Sonneheerdt kunnen mensen met een visuele beperking terecht voor wonen, het volgen van een mbo-opleiding en voor advies, begeleiding en bemiddeling bij het vinden of behouden van werk. Ook werkgevers kunnen bij Sonneheerdt terecht als ze advies of een onderzoek willen voor een werknemer met een visuele beperking. Het kan dan bijvoorbeeld om advies voor een werkplekaanpassing gaan omdat de mogelijkheden van een werknemer zijn veranderd. Afhankelijk van de vraag van de cliënt, leerling of werkgever heeft Sonneheerdt de mogelijkheid een loopbaanonderzoek uit te voeren (150 aanvragen op jaarbasis), onderzoek te doen naar visuele functionaliteit en passende hulpmiddelen (250 aanvragen op jaarbasis) en jobcoaching te verzorgen op basis van de methodiek *Begeleid Werken* (10 aanvragen op jaarbasis).

Cliënten met uiteenlopende vragen

Bij Sonneheerdt weten ze als geen ander dat niet iedereen dezelfde ondersteuning nodig heeft. De enige overeenkomst tussen cliënten is dat ze een visuele beperking hebben, verder vormen ze een afspiegeling van de Nederlandse samenleving. Neem nu Peter van Riet, communicatiemedewerker bij de gemeente Venlo (zie ook het interview elders in deze nieuwsbrief). Sonneheerdt hoefde hem niets te leren op het gebied van communicatie. Peter had vooral behoefte aan een ingang bij een bedrijf of organisatie. Ondersteuning van Sonneheerdt bestond bij Peter daarom vooral uit het openen van deuren. Het acquisitieteam van Sonneheerdt Arbeid heeft de gemeente Venlo benaderd. De volgende stap was de werkgever informeren en de werkplek inrichten. Meer ondersteuning had Peter niet nodig. Andere cliënten hebben weer andere (ondersteunings)vragen.

Aard van scholing en begeleiding

Vorig jaar is Sonneheerdt Arbeid gestart met de invoering van de individueel vraaggerichte benadering. Dit betekent concreet cliënt en consulent samen een realistisch re-integratieplan opstellen waarin zowel de inspanningen van de re-integratieconsulent als die van de cliënt concreet benoemd worden. Tijdens scholing en begeleiding is er veel aandacht voor de persoonlijke ontwikkeling van een cliënt. Belangrijk wordt vooral gevonden dat cliënten hun beperkingen accepteren en hierover ook kunnen praten met (potentiële) werkgevers. Hiertoe heeft Sonneheerdt voor cliënten een acht-

wekelijkse training ontwikkeld. Daarbinnen wordt er afhankelijk van de behoefte van de individuele cliënt empowermenttraining gegeven.

Ten slotte staat het leren in de praktijk centraal. Bij Sonneheerdt heeft men namelijk ervaren dat stages en werkervaringsplaatsen vaak een heel goede opstap naar werk zijn.

Het resultaat

Het slagingspercentage van Sonneheerdt (werkmaatschappij van Fama) is 31%, wat wil zeggen dat 31% van de cliënten voor meer dan zes maanden bij een werkgever wordt geplaatst.

Fusie Sonneheerdt en Bartiméus

Sinds 1 januari 2006 is Sonneheerdt gefuseerd met Bartiméus. Bartiméus biedt onderwijs, zorg en dienstverlening aan mensen die slechtziend of blind zijn, waaronder ook mensen met een verstandelijke beperking. Van oudsher richt Bartiméus zich op kinderen en tieners in het middelbaar onderwijs. Qua doelgroep en dienstverlening kunnen, zo is de verwachting, Bartiméus en Sonneheerdt elkaar goed aanvullen. Per 1 januari 2007 zal de organisatie onder de naam Bartiméus landelijk actief zijn.

Meer informatie?

Kijk op www.sonneheerdt.nl of www.bartimeus.nl.

Karen Mogendorff schreef dit artikel op basis van een interview met Rik Weijs en aanvullingen van Gemma Veerman. Gemma Veerman is medewerker bij de Afdeling PR & Marketing van Sonneheerdt.

Kort nieuws

Afgelopen maanden zijn verschillende projecten afgesloten en vonden er weer symposia en conferenties plaats. In deze rubriek doen we verslag van:

- het ATLAS-project
- het NVS-symposium *Support! En nu?*
- het derde International Forum on Disability Management in oktober 2006.

ATLAS-project afgesloten

6 oktober 2006 vond de slotconferentie plaats van het *Assessment and labourmarket related social competences*-project (ATLAS), een driejarig internationaal project dat als voornaamste doel heeft te voorkomen dat mensen met een verstandelijke beperking uitvallen op de arbeidsmarkt door een gebrek aan sociale competenties.

Belangrijkste opbrengst van het project is een beslissingsboom waarin de assessmentinstrumenten voor sociale competenties in een werkgerelateerde setting zijn ondergebracht. Deze beslissingsboom is een hulpmiddel voor een werknemer of organisatie bij het kiezen van een passend instrument voor het vaststellen of vergroten van de sociale competenties van een specifieke werknemer in een specifieke arbeids-situatie.

Publicatie

Tijdens het congres werd onder andere het boek *Gaining and Proving Yourself in Social Competence. The ATLAS way* gepresenteerd. Ervaringen met het project en de theoretische achtergronden zijn er in terug te lezen.

Het ATLAS-project is gefinancierd met een Leonardo-subsidie, de Stichting Sterk in Werk was verantwoordelijk voor de uitvoering.

Meer weten?

Kijk op www.projectatlas.org. Het boek *Gaining and Proving Yourself in Social Competence* verscheen onder redactie van Ben van Hamond en Ronald Haccou bij Fontys OSO en Garant. Het is te bestellen via www.garant-uitgevers.nl. ISBN 978-90-441-2061-5, prijs: € 24,90.

Symposium *Support! En nu?* september 2006 te Ede

Op 20 september jongstleden organiseerde de Nederlandse Vereniging voor Support (NVS) een symposium over support in de brede betekenis van het woord. Enkele experts stelden een aantal thema's aan de orde:

- Jan Zijl voorzitter van de Raad voor Werk en Inkomen (RWI) stond stil bij de vraag: 'Wat zijn de grootste knelpunten op de arbeidsmarkt?'
- John O'Brien, een expert uit de Verenigde Staten, vroeg zich af of *Supported Employment* voor iedereen bereikbaar is.
- Sjef Czyzewski, voorzitter Raad van Bestuur van GGZ-instelling Bouman, ging vervolgens in op de vraag: 'Begeleiden of toch beschermen?'

Nieuws projecten NIZW

In deze rubriek houden we u op de hoogte van actuele ontwikkelingen binnen projecten van Werk en Handicap.

- Jan van der Blom van REA Advies stond stil bij wet- en regelgeving bij *Support* en *Supported Employment*.

Na de lezingen konden de deelnemers kiezen uit twee workshops: *Opleiding Support* door Ad Wiese, secretaris van het bestuur van NVS en *Implementatie Support* door Martijn Fevier.

Meer weten?

Verslagen van lezingen en workshops zijn te vinden op www.NVSupport.nl.

3rd International Forum on Disability Management oktober 2006 te Brisbane

Van 8 tot 11 oktober 2006 werd het derde Internationale Forum Disability Management (IFDM) gehouden te Brisbane, Australië. Deze vierdaagse conferentie was gericht op beleidsmakers, onderzoekers, professionals, werkgevers, belangenbehartigers en mensen met een arbeidshandicap.

Thema's die aan de orde kwamen waren: het gebrek aan beleid van werkgevers om arbeidsgehandicapten een kans te geven; de dalende arbeidsparticipatie van mensen met een handicap; de kloof tussen informatie en implementatie en de problematiek van vergrijzing.

Meer weten?

Kijk op www.ifdm.com.au, www.astri.nl en www.werkendperspectief.nl (kijk op IFDM onder 'Projecten').

In dit nummer:

- Korte enquête voor een betere nieuwsbrief
- Nieuwe look website Werk en Handicap in 2007

Utrecht, december 2006

Betreft: korte enquête voor een betere nieuwsbrief op www.werkenhandicap.nl

Geachte lezer,

Nu het jaar op zijn einde loopt zijn we aan het nadenken over de nieuwsbrief in 2007. Hoe kunnen we hem beter laten aansluiten op de (informatie)-behoeften van onze lezers? U begrijpt, geachte lezer, dat kunnen we niet zonder uw hulp.

We nodigen u daarom van harte uit de redactie te laten weten hoe u denkt over de inhoud en vorm

van de nieuwsbrief *Werk en Handicap*. Dit kunt u doen door op onze website een korte enquête in te vullen, bestaande uit elf vragen. In deze enquête kunt u ook uw tips en nieuwe ideeën kwijt. We ontvangen uw reactie graag voor half januari 2007. Dus wilt u een bijdrage leveren aan een nog mooiere nieuwsbrief? Vul dan de enquête in op onze website www.werkenhandicap.nl.

Graag tot ziens op onze website en alvast hartelijk dank voor uw medewerking!

De redactie van nieuwsbrief *Werk en Handicap*
Anneke Mulder en Karen Mogendorff

Nieuwe look website Werk en Handicap in 2007

Begin 2007 willen we onze website en de nieuwsbrief *Werk en Handicap* aanpassen. De stijl, vorm en inhoud zullen grondig worden herzien. Om u een voorproefje te geven hebben we op de website alvast een paar veranderingen doorgevoerd.

Dagelijks vers nieuws over werk en handicap

Aan de website van Werk en Handicap is een nieuwe functionaliteit toegevoegd: een dagelijkse nieuwsvoorziening over het thema 'werk en handicap'. Deze service is terug te vinden onder het kopje 'Nieuws'. U kunt dit nieuws over werk en handicap ook dagelijks

gratis in uw mailbox ontvangen. Eenmaal uw e-mailadres en een wachtwoord laten registreren op onze website is voldoende.

www.nizw.nl/werkenhandicap is nu ook www.werkenhandicap.nl

De website van Werk en Handicap heeft ook een nieuwe domeinnaam gekregen. Voortaan is ze ook te vinden op het volgende adres:
www.werkenhandicap.nl.

Meer weten?

Anneke Mulder, telefoon (030) 230 63 17,
e-mail a.mulder@nizw.nl.

Agenda studiedagen en cursussen

De komende maanden vinden er verschillende cursussen en studiedagen plaats op het terrein van werk en handicap. In onderstaand schema staan alle activiteiten op datum vermeld. De cursussen zijn georganiseerd door het NIZW.

Datum	Titel cursus, studiedag of evenement
Januari-maart	Cursus <i>Supported employment</i> te Utrecht Doelgroep: jobcoaches Data: 18 en 19 januari, 1, 2, 15 en 16 februari, 8, 9, 22 en 23 maart 2007
14-15 maart	Cursus <i>Slagvaardig acquireren</i> te Utrecht Doelgroep: jobcoaches
22 maart	Cursus <i>Productief omgaan met weerstanden</i> te Utrecht Doelgroep: jobcoaches
13-15 juni	Conferentie van European Union of Supported Employment (EUSE) Waterfront Hall, Belfast, Northern Ireland Thema: Supported Employment. Working for all? Meer info: info@euseconference.org en www.euseconference2007.org

Informatie en aanmelden voor genoemde cursussen

NIZW Cursusbureau (030) 230 64 10 / 455, cursus@nizw.nl, www.nizw.nl/cursus

Publicaties en websites

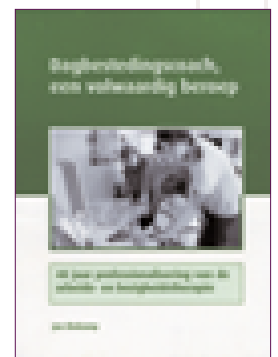
In deze rubriek bespreken we een selectie van nieuwe publicaties en websites. Wellicht vindt u er informatie die relevant is voor uw werk of die uw interesse heeft.

Publicaties

Dagbestedingscoach, een volwaardig beroep. 40 jaar professionalisering van de arbeids- en bezigheidstherapie

Dagbestedingscoach, een volwaardig beroep is een uitgave van de Nederlandse Beroepsvereniging van

Activiteitenbegeleiders en Activiteiten-therapeuten (NBAA). Auteur Jan Ebskamp schetst in dit handzame boek de dagbesteding in een historisch perspectief. Aanvankelijk voert de psychiatrie de boventoon in het boek, maar al snel wordt dit uitgebreid met de zorg aan mensen met een beperking en de ouderenzorg. Aan de hand van de maatschappelijke ontwikkelingen en vele voorbeelden wordt de geschiedenis van het beroep tot leven

gewekt. Aanvankelijk had het beroep weinig aanzien. In veertig jaar tijd is het echter uitgegroeid tot een volwaardig beroep met eigen opleiding, functieomschrijving, methodieken en protocollen.

Meer weten?

Dagbestedingscoach, een volwaardig beroep is een uitgave van de Nederlandse Beroepsvereniging van Activiteitenbegeleiders en Activiteitentherapeuten, www.nbaa.nl.

Vraaggestuurde ondersteuning van mensen met een verstandelijke beperking

31 thema's voor de supportmedewerker

Vraaggestuurde ondersteuning van mensen met een verstandelijke beperking is vooral een praktisch boek. Het vraaggestuurde karakter van het boek zit hem vooral in het eerste hoofdstuk, in de handreikingen om de ondersteuningsvraag van cliënten boven tafel te krijgen. Er wordt besproken hoe je samen met de cliënt en zijn of haar verwanten het persoonlijke toekomstplan en het ondersteuningsplan opstelt.

In de andere hoofdstukken komt ook vraagstelling aan bod, maar wordt dit in mindere mate uitgewerkt. Het accent ligt hier meer op *hoe* je als supportmedewerker te werk moet gaan om je cliënt optimaal te ondersteunen in verschillende situaties en op verschillende thema's. Soms kan dit betekenen dat de vraag van de cliënt niet centraal staat, maar de inschatting van het belang van de cliënt. Bijvoorbeeld wanneer een cliënt niet in staat is zichzelf een goed oordeel te vormen op een bepaald terrein of in een bepaalde situatie. Het gaat dan vooral om de respectvolle omgang met hem of haar. Wanneer het oordeelsvermogen van de cliënt het toelaat moet echter altijd de vraag van de cliënt centraal staan. De duidelijke handelingsadviezen en de overzichtelijke opzet van het boek maken deze publicatie geschikt voor gebruik in een educatieve setting of als naslagwerk.

Boek bestellen?

Vraaggestuurde ondersteuning van mensen met een verstandelijke beperking. 31 thema's voor de supportmedewerker door Ad Wiese is te bestellen via Uitgeverij Nelissen te Soest, www.nelissen.nl. ISBN: 90244 17635, prijs: € 19,50.

Proefschrift over de rol van persoonskenmerken in arbeidsrehabilitatie

Op 14 november 2006 verdedigde Harry Michon zijn proefschrift *Personal characteristics in vocational*

rehabilitation for people with severe mental illnesses. Het onderzoek was vooral gericht op assessment van persoonlijke kenmerken die samenhangen met succesvolle uitkomsten van arbeidsrehabilitatie binnen de psychiatrie. Ondanks bewezen effectiviteit van arbeidsrehabilitatie in programma's zoals *Supported Employment* en *Individuele Plaatsing en Steun*, zijn er nog steeds mensen bij wie deze programma's niet de gewenste uitkomsten (duurzaam betaald werk) opleveren. Daarom heeft Michon onderzocht welke persoonskenmerken voorspellers zijn voor arbeidsparticipatie van mensen met ernstige psychiatrische aandoeningen en hoe deze persoonskenmerken valide en betrouwbaar kunnen worden ingeschat.

Het proefschrift is interessant voor iedereen die zich bezighoudt met de arbeidsrehabilitatie van mensen met ernstige psychiatrische aandoeningen. Het geeft inzicht in wat de kernonderwerpen binnen de arbeidsrehabilitatie dienen te zijn, bevat informatie over twee assessmentinstrumenten, en levert ideeën en aanknopingspunten voor onderzoek bij andere doelgroepen en naar andere factoren die van invloed kunnen zijn op het slagen van re-integratietrajecten.

Boek bestellen?

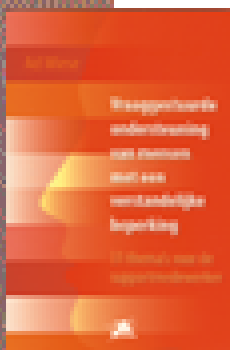
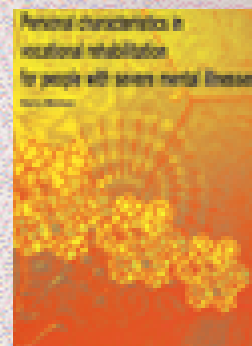
Het boek is te bestellen bij het Trimbos-instituut via www.trimbos.nl/producten of bij de afdeling Bestellingen, Postbus 725, 3500 AS Utrecht, (030) 297 11 80, fax (030) 297 11 11, e-mail bestel@trimbos.nl, onder vermelding van artikelnummer AF0690. Prijs: € 18,-.

Voor aankondiging NIZW-publicatie *Maak theater van je werk*

Maak theater van je werk beschrijft een uniek experiment. Een experiment waarbij theatertraining onderdeel is van het arbeidstoeleidingstraject van mensen met een verstandelijke beperking. Tien deelnemers aan het project hebben een half jaar lang een theatertraining gevolgd bij podiumkunstenaar Septimia Kuhlmann van Stichting Accu. De deelnemers hebben ook een aantal keren opgetreden.

Duidelijk is dat theatertraining het zelfvertrouwen van deelnemers in arbeidssituaties kan vergroten. De toekomst moet echter uitwijzen of deelnemers met deze aanpak ook makkelijker doorstromen naar regulier werk.

Het experiment is een onderdeel van het Equal-

project Kunstwerk(t) van Kunstenaars & Co. Bij de publicatie is een dvd bijgevoegd.

Meer weten?

Maak theater van je werk is vanaf januari te bestellen bij Adrepak, postbus 45666, 2504 BB Den Haag, telefoon (070) 359 07 20, nizw@adrepak.nl, www.nizw.nl/publicaties.

Jongerenkrant van CrossOver, het nieuwe kenniscentrum op het gebied van Arbeid en jonggehandicapten

Het eerste product van het nieuwe kenniscentrum CrossOver ligt er. Het is een kleurrijk blad voor jongeren in het onderwijs die (bijna) hun opleiding hebben afgerond en een steuntje in de rug kunnen gebruiken bij het vinden van werk. In de krant worden interviews met jongeren en hun werkgevers afgewisseld met informatie over solliciteren, ondersteuningsmogelijkheden voor jongeren met een beperking

die willen werken en tips. De jongerenkrant is bedoeld om jongeren met een beperking te inspireren en te ondersteunen bij hun zoektocht naar werk. De krant is tot stand gekomen met medewerking van een jongerenpanel. De uitvoering lag bij het NIZW / Werk en Handicap en de journalist Kees Dijkman. De krant wordt via scholen en andere kanalen verspreid.

Meer weten?

info@kenniscentrumcrossover.nl. De krant is te downloaden via www.kenniscentrumcrossover.nl vanaf 2007.

Websites

De hierna beschreven sites leveren elk op hun eigen manier een bijdrage aan het realiseren van (betaald) werk voor mensen met beperkingen.

TNO ontwikkelt zelfhulpportal re-integratie voor empowerment werklozen

ICT speelt in toenemende mate een rol bij de empowerment en re-integratie van mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. TNO Arbeid boog zich over de vraag hoe een zelfhulpportal toegevoegde waarde kan bieden bij:

- het verbeteren van de informatievoorziening voor bijstandsccliënten;
- de onderlinge communicatie van bijstandsccliënten
- het vergroten van de empowerment van cliënten bij het zoeken naar werk.

Meer informatie?

A. Cremers en R. Cremer, 'Een webportal voor de empowerment van langdurig werklozen'. *Maandblad reïntegratie* jrg. 6 (2006), nr. 10, p. 20-23.

Makelaar in arbeidsrehabilitatie:

www.blikopwerk.nl

Op deze site werken vragers, aanbieders en cliënten op de re-integratie- en arbomarkt met elkaar samen. Doel is om vragers op de markt inzicht te geven in aangeboden diensten en zo tot een betere afstemming te komen.

Jongeren koppelen aan werkgevers:

www.maatjesgezocht.nl

Op deze site vindt u informatie over het *Maatjesproject*. Binnen dit project worden jongeren met een handicap gekoppeld aan werkgevers of leidinggevenden. Doel van het project is tweeledig: de wederzijdse beeldvorming van de partijen verbeteren en jongeren beter toerusten voor de arbeidsmarkt. Het project wordt uitgevoerd door de organisatie Leads on demand in opdracht van de Commissie Werkend Perspectief (CWP). Onderzoeksinstituut AStri doet onderzoek naar de resultaten.